

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Узп 486/2022
20.03.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Гордане Џакула, председника већа, Јелене Ивановић и Марине Милановић, чланова већа, са саветником Горданом Војновић, као записничарем, одлучујући о захтеву АА из ..., ..., чији је пуномоћник Александра Глогоњац, адвокат из ..., ..., за преиспитивање судске одлуке – пресуде Управног суда 22 У 4789/22 од 11.08.2022. године, са противном странком Министарством финансија Републике Србије, Управом за јавни дуг, у предмету неисплаћене девизне штедње, у нејавној седници већа одржаној дана 20.03.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

Захтев се **ОДБИЈА**.

ОДБИЈА СЕ захтев подносиоце захтева за накнаду трошкова.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим диспозитива, одбијена је тужба подносиоце захтева поднета против решења Министарства финансија Републике Србије, Управе за јавни дуг број 401-2031/2017-001 од 23.12.2019. године, којим је одбијена пријава потраживања подносиоце пријаве АА из ..., заведена под бројем 401-2031/2017-001. Ставом другим диспозитива побијане пресуде одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова управног спора.

У захтеву, поднетом због повреде закона и повреде правила поступка која је могла бити од утицаја на решење ствари, подносиоцека наводи да је побијана пресуда донета уз повреду Закона о наслеђивању („Службени гласник РС“, бр. 46/95, 101/2003-одлука УСРС и 6/15) и Закона о регулисању јавног дуга Републике Србије по основу неисплаћене девизне штедње грађана положене код банака чије је седиште на територији Републике Србије и њиховим филијалама на територијама бивших република СФРЈ („Службени гласник РС“, бр. 108/16, 113/17 и 52/19). Указује да одредба члана 1. став 3. Закона о регулисању јавног дуга Републике Србије по основу неисплаћене девизне штедње грађана положене код банака чије је седиште на територији Републике Србије и њиховим филијалама на територијама бивших република СФРЈ прописује да се обавезе из става 1. овог члана односе и на наследнике држављана из тог става, а да тужиља јесте законски

наследник свог оца, односно улази у круг законских наследника, што је Управни суд и утврдио из оставинског решења О 67/13 Првог основног суда у Београду. Сматра да је Управни суд морао екстензивно да тумачи одредбу члана 1. став 3. наведеног закона и да тужбу уважи, имајући у виду да тужила јесте законски наследник свог оца, односно да улази у круг законских наследника пошто у тренутку спровођења оставинског поступка није постојала заоставштина, без обзира што је девизна штедња била укључена у уговор о доживотном издржавању који су подносиатеља захтева и њен отац закључили још пре доношења тог закона. Сматра да је побијаном пресудом Управни суд повредио право подносиатељке захтева на имовину које гарантује члан 58. Устава Републике Србије, те да јој је том пресудом и решењем управног органа фактички одузето имовинско право које је стекла на основу уговора о доживотном издржавању, односно анекса тог уговора из 2011. године, када закон на основу кога је донето оспорено решење није ни постојао. Даље наводи да је Управни суд био дужан да јој достави одговор на тужбу дат од стране првостепеног органа, ради изјашњења, што није учинио. Такође, Управни суд је побијану пресуду донео без одржавања усмене јавне расправе, иако је подносиатеља захтева то тражила, а да притом није навео посебне разлоге због којих није одржао усмену расправу. Сматра да је оваквим поступањем суда повређена одредба члана 33. став 3. Закона о управним споровима, као и право на правично суђење из члана 32. став 1. Устава Републике Србије, односно право подносиатељке захтева на одбрану својих правних интереса, изношењем доказа на усменој расправи. Предлаже да Врховни касациони суд захтев уважи и побијану пресуду преиначи или укине, а тражи и накнаду трошкова поступка.

Противна странка у одговору на захтев предлаже да суд исти одбије.

Поступајући по поднетом захтеву и испитујући побијану пресуду у границама захтева, у смислу члана 54. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", бр. 111/09), Врховни касациони суд је нашао да је захтев неоснован.

Према разлозима образложења побијане пресуде, правилно је одлучио тужени орган када је одбио пријаву потраживања тужиле по основу девизне штедње, због тога што се давалац издржавања не може сматрати лицем које остварује права по основу девизне штедње у смислу одредаба Закона о регулисању јавног дуга Републике Србије по основу неисплаћене девизне штедње грађана положене код банака чије је седиште на територији Републике Србије и њиховим филијалама на територијама бивших република СФРЈ, а по ком основу је тужила у конкретном случају поднела пријаву потраживања. Наиме, из списка предмета и образложења решења које се оспорава тужбом у управном спору произлази да је тужила на основу позива за пријаву потраживања по основу девизне штедње од 23.02.2017. године поднела пријаву потраживања која је евидентирана под бројем 401-2031/2017-001 од 29.08.2017. године, по основу девизне штедње положене код Југобанке а.д. Београд, односно њеног правног следбеника Југобанке а.д. Београд у стечају, број партије ..., а као доказ о стицању права на исплату девизне штедње поднела је уговор о доживотном издржавању, који је као давалац издржавања закључила са девизним штедишом, као примаоцем издржавања, сада пок. ББ.

Одредбом члана 1. став 1. Закона о регулисању јавног дуга Републике Србије по основу неисплаћене девизне штедње грађана положене код банака чије је седиште на територији Републике Србије и њиховим филијалама на територијама бивших република СФРЈ („Службени гласник РС“, бр. 108/16, 113/17 и 52/19) прописано је да се овим законом уређују услови, начин и поступак регулисања обавеза по основу неисплаћене девизне штедње грађана коју су до 27. априла 1992. године положили: 1) држављани бивших република СФРЈ, осим Републике Србије, код банака са седиштем на територији Републике Србије и њиховим филијалама на територијама бивших република СФРЈ; 2) држављани Републике Србије код филијала банака са седиштем на територији Републике Србије, а које су се налазиле на територијама бивших република СФРЈ. Према одредби става 3. истог члана, обавезе из става 1. овог члана односе се и на наследнике држављана из тог става.

Одредбом члана 16. став 3. наведеног закона прописано је да Управа одбија пријаву потраживања ако нису испуњени прописани услови за признавање права по основу девизне штедње прописане овим законом.

Имајући у виду чињенично стање утврђено у спроведеном управном поступку и цитиране одредбе закона, Врховни касациони суд налази да је побијана пресуда донета без повреде правила поступка и уз правилну примену закона.

По налажењу Врховног касационог суда, из одредаба члана 1. ст. 1. и 3. Закона о регулисању јавног дуга Републике Србије по основу неисплаћене девизне штедње грађана положене код банака чије је седиште на територији Републике Србије и њиховим филијалама на територијама бивших република СФРЈ несумњиво произлази да се обавезе Републике Србије по основу неисплаћене девизне штедње грађана уређене овим законом односе на остваривање појединачних права држављана наведених у ставу 1. и на њихове наследнике, а не и на лица на која је потраживање по основу неисплаћене девизне штедње пренето правним послом. Овакав правни став има своје утемељење и у одредбама члана 12. наведеног закона којима је прописано који се докази подносе уз пријаву потраживања и међу којима је наведено правноснажно решење о наслеђивању, али нису наведени други правни акти који могу бити основ преноса потраживања (нпр. уговор о поклону, уговор о доживотном издржавању, цесији и сл.).

Сагласно томе, правно су неутемељени наводи подносиоце захтева да није од значаја то што је девизна штедња била укључена у уговор о доживотном издржавању који је као давалац издржавања закључила са својим оцем, те да она улази у круг законских наследника свог оца пошто у тренутку спровођења оставинског поступка није постојала заоставштина.

Управни суд је побијану пресуду донео без одржавања јавне расправе и у складу са одредбама члана 33. ст. 2. и 3. Закона о управним споровима навео разлоге који оправдавају решавање управног спора без расправе. Ово стога што је тужбом побијани акт требало ценити само у погледу спорних правних питања, па предмет спора очигледно није изискивао непосредно саслушање странака и посебно утврђивање чињеничног стања,

нити додатно појашњење ставова и мишљења о правилној примени материјалног права, које су странке детаљно аргументовале у тужби и оспореном акту.

Разматрајући даље наводе захтева који се односе на повреду правила поступка пред Управним судом, Врховни касациони суд указује да одредбама Закона о управним споровима није установљена обавеза суда да тужиоцу достави одговор туженог на тужбу, како погрешно сматра подносиатеља захтева. Начело заштите процесне равноправности странака у управно-судском поступку обезбеђује се, поред осталог, достављањем тужбе на одговор туженој страни, при чему је одговор на тужбу туженог, сагласно одредби члана 30. став 1. Закона о управним споровима право, али не и обавеза туженог. Једнакоправност странака у управном спору обезбеђује се, дакле, на тај начин што се поводом предмета управног спора омогућује тужиоцу да поднесе тужбу, а туженом да одговори на наводе тужбе и изјасни се о тужбеном захтеву.

С обзиром на све изложено, Врховни касациони суд је, на основу одредбе члана 55. став 1. Закона о управним споровима, одлучио као у ставу првом диспозитива ове пресуде.

Како је захтев за преиспитивање судске одлуке одбијен, Врховни касациони суд је, на основу одредбе члана 74. Закона о управним споровима сходном применом одредбе члана 165. став 1. у вези члана 153. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", број 72/11 ... 18/20) одлучио као у другом ставу диспозитива пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У ВРХОВНОМ КАСАЦИОНОМ СУДУ
дана 20.03.2023. године, Узп 486/2022

Записничар
Гордана Војновић, с.р.

Председник већа – судија
Гордана Џакула, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић